

Oponentský posudek diplomové práce:

Pavla Lišková: *Proces navazování diplomatických kontaktů Československa a Latinské Ameriky* (Středisko iberó-amerických studií FF UK, 2009)

Ve své diplomové práci si Pavla Lišková vytkla ambiciózní cíl: shrnout problematiku diplomatických vztahů Československa a všech latinskoamerických zemí (včetně anglofonních zemí v Karibiku, například Jamajky) v letech 1918-45. Vedle sekundární literatury, které ovšem k tomuto tématu rozhodně není mnoho, využila také prameny uložené v Archivu Ministerstva zahraničních věcí. Jestliže značný, až neobsáhnutelný rozsah tématu vedl k jisté povrchnosti, nabízí zároveň její práce solidní východisko pro jakéhokoli dalšího zájemce o problematiku tohoto výseku diplomatických dějin.

Práci otevírá přehled definic konkrétních pojmů užitých následujícím textu. Poněkud zbytečně vzhledem k tomu, že pojmy byly vypsány z jediné příručky a mimo to neobsahují žádný komentář autorky práce. Následuje stručný přehled dlouhodobého vývoje vztahů českých zemí a Latinské Ameriky a následně chronologický přehled průběhu navazování diplomatických vztahů ve 20. a 30. letech. Zvláštní kapitola je věnována událostem let 1938-39 (tato kapitola patří z mého pohledu k nejpřínosnějším a zasloužila by si zvláštní rozpracování s využitím dalších dokumentů, v celku diplomové práce poněkud zaniká). Následující kapitola z poněkud zavádějícím názvem „diplomatické styky po druhé světové válce“ se spíše věnuje době války než období po ní. Následně je ve stručném přehledu nastíněn proces obnovy diplomatických vztahů v poválečném období (včetně zmínky o navazování těchto vztahů s nově ustavenými postkoloniálními státy v Karibiku v 60. a 70. letech).

Je třeba velmi pochválit jistě zdlouhavou práci s archivními prameny, byť vzhledem k velkému objemu nebylo možné je využít jinak než rámcově a spíše registračně. Lišková také velmi správně usoudila, že navzdory všem proklamacím byly prioritou v navazování diplomatických vztahů vždy hospodářské cíle. Ocenit musím i přehledné uspořádání práce, s výjimkou nešťastného přesunutí informací o diplomatických kontaktech ČSR s Brazílií do kapitoly „Frič, Havlas a Kybal“ (s. 50-101). Je třeba zdůraznit, že také tato kapitola patří mezi nejlepší části práce – je jakousi „případovou studií“ ukazující, co vše lze vytěžit z pramenů, pro ostatní země jen letmo zmíněných. Cenné pro všechny zájemce o problematiku jsou stručné přehledy diplomatických styků ČSR se zeměmi Latinské Ameriky v meziválečném období, založené mezi přílohy.

Výslednou podobu práce ale velmi poznamenal autorčin minimální odstup od pramenů, které shromáždila, i od sekundární literatury; jejich nekritické přijímání za „historickou pravdu“ a řazení převzatých výňatků za sebe bez jakéhokoli vlastního doplnění či interpretace informací v nich obsaženými. Bezmyšlenkovité přejímání formulací z pramenů (*rezidující, notifikovat*, ale i celých frází, dnes již antikvovaných – např. „po druhé světové válce diplomatické styky [s Nikaragou] nebyly naplňovány v důsledku reakční politiky Somozovy diktatury“) je spíše úsměvné. Závažnější je skutečnost, že především úvodní pasáže o dějinách styků českých zemí s Latinskou Amerikou (s. 12-14) i charakteristika Latinské Ameriky na úvod následující kapitoly (s. 15-17) ani nemůže být nazvána kompilací – jedná se o zřetězení výpisků z jediného autora (Kybal), ovšem bez uvozovek (což je poměrně zásadní přestupek proti etice vědecké práce) a hlavně bez jakéhokoli autorčina komentáře k textu starému 80 let. Stejně tak některá až banální a zkreslující tvrzení („Díky boji českých zemí za nezávislost mohlo vzniknout jednoho dne samostatné Československo“, s. 32) kazí celkový dojem.

Celkově tedy Pavla Lišková prokázala zvládnutí faktografie a schopnost ji utřídit a prezentovat. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě. Vzhledem k výše uvedeným prohrěškům proti zásadám citování v odborných pracích i nedostatkům v rovině interpretace pramenů však navrhuji její hodnocení známkou **velmi dobře**.

Praha, 11. září 2009

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK